

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКОВИХ ВІДНОСИН В РАМКАХ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Міжнародне та європейське право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “30” серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу
Викладач (-і)	Петровська Ірина Ігорівна, к.ю.н., доцент кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
Контактний телефон викладача	+380342 596134
Е-mail викладача	iryna.petrovska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=88&id_cou=466
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних, науково-дослідних завдань.
2. Анотація до курсу	
<p><u>Предметом</u> вивчення курсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» є оволодіння студентами знаннями щодо правового регулювання податкової діяльності у провідних країнах світу, міжнародних стандартів системи оподаткування, а також впровадження цих стандартів в національній податковій системі України та її податкових відносинах. Навчальна дисципліна «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» спрямована на формування у студентів правового світогляду та відповідного мислення категоріями, що відображають специфіку фіскальної політики, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо податкової системи держави, міжнародних наддержавних організацій (ЄС), особливості гармонізації податкових систем розвинених країн (зокрема США, Німеччини) в умовах електронного урядування, забезпечення фіскальної дисципліни та правопорядку в Україні.</p> <p>Предметом вивчення спецкурсу «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» є правові норми, які охоплюються комплексною підгалуззю системи міжнародного економічного та</p>	

фінансового права – податковим правом, їх тлумачення та механізми реалізації та широке коло суспільних відносин у сфері оподаткування, що мають грошовий характер і безпосередньо пов'язані з формуванням фондів коштів суб'єктів публічного управління. Тому, вміння орієнтуватися в сучасному податковому законодавстві а також здатність до його аналізу та правильного застосування, є важливим завданням для сучасного юриста. Окрім цього, вивчення правового регулювання податкових відносин надасть можливість визначати слабкі та сильні сторони правового регулювання податкових правовідносин в Україні на основі порівняльного аналізу, та формулювати пропозиції щодо його вдосконалення.

Міжнародне податкове право включає вивчення загальних принципів податкових відносин країн світу (оподаткування резидентів/нерезидентів, усунення подвійного оподаткування гармонізації податкових систем країн світу та використання сучасних інформаційних технологій (е-урядування) у податковій сфері, стандартів етичної поведінки суб'єктів адміністрування податкових платежів, та окремих особливостей оподаткування в країнах ЄС і інших розвинених країнах світу. Податкове право доцільно розділити на загальну й особливу частини. Загальна частина об'єднує норми, які закріплюють загальні принципи, правові форми і методи податкового регулювання, правовий статус суб'єктів, структуру та принципи оподаткування, а також норми, які регулюють відносини податкового контролю. Особлива частина податкового права включає умовно відокремлені групи правових норм, що регулюють однорідні податкові відносини з оподаткування окремими видами податкових платежів (прямі, непрямі, щодо доходів від діяльності суб'єктів господарювання (корпоративний податок), податок на розкіш (оподаткування майна, землі, інших товарів розкоші – підакцизних), пільгові режими оподаткування тощо. Виходячи з цього, навчальна дисципліна складається із трьох змістових модулів:

1. Міжнародні стандарти оподаткування в країнах світу
2. Характеристика впровадження міжнародних стандартів оподаткування в податковому праві України.
3. Основи регулювання податкових відносин в окремих країнах та в ЄС.

Основними джерелами міжнародно-правового регулювання податкових відносин є основні закони з оподаткування у країнах світу, рекомендації Ради Європи, Конституція України, Податковий кодекс України, Закон України «Про Державний бюджет України» на відповідний рік ряд інших нормативно-правових актів як національних так й іноземних.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу» є оволодіння студентами компетентностями, необхідними для розуміння природи правового регулювання податкових відносин у світі та Україні, значення податків для суб'єктів публічного і приватного права.

Основними цілями вивчення дисципліни «Правове регулювання податкових

відносин в рамках Європейського Союзу» є набуття знань про основні категорії податкового права, оволодіння вміннями та навичками аналізу норм податкового законодавства країн світу, їх тлумачення і застосування з метою вирішення практичних проблем, опрацювання нормативних актів окремих іноземних держав і України та ЄС у сфері публічної фінансової діяльності, дослідження динаміки їх зміни та оновлення в податковій сфері.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в сфері міжнародно-правового регулювання податкових відносин.

Фахові компетентності:

Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам сфери оподаткування.

Програмні результати навчання

- здатність демонструвати знання та розуміння змісту базових правових категорій та понять міжнародного податкового права та податкового права України;

- вміння надавати консультації щодо правового регулювання відносин з приводу мобілізації публічних податкових надходжень до централізованих та децентралізованих фондів коштів публічних органів;

- здатність демонструвати знання і розуміння структури та принципів функціонування податкової системи України та іноземних держав;

- готувати проекти необхідних актів застосування податково-правових норм в різних правових ситуаціях

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин		
Очна /денна форма навчання			
лекції	24		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36		
самостійна робота	120		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семес	Спеціаль	Курс	Нормативна /

тр	ність	(рік навчання)	вибіркова		
7	081 Право	4	вибіркова		
Тематика навчальної дисципліни					
Тема		Кількість год.			
		Лекції	Практ. заняття	Сам. робота	
Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних податкових відносин		2	2	10	
Тема 2. Правові засади виникнення, зміни та припинення податкових правовідносин		2	2	10	
Тема 3. Поняття, види та призначення податкових платежів для суб'єктів міжнародного права. Функції податків.		2	2	10	
Тема 4. Елементи податку. Інформація про податкові платежі		4	4	10	
Тема 5. Правове регулювання соціальних та економічних стандартів оподаткування країн ЄС. Принципи оподаткування		2	4	10	
Тема 6. Правове регулювання оподаткування та види податкових платежів в Україні		2	4	10	
Тема 7. Правовий статус платників податків. Резиденти та нерезиденти.		2	2	10	
Тема 8. Юридична відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства		2	2	10	
Тема 9. Суб'єкти публічного адміністрування податкових платежів		2	2	10	
Тема 10. Податковий контроль як вид фінансового контролю (аудиту)		2	4	10	
Тема 11. Загальна характеристика прямих податкових платежів		2	4	10	
Тема 12. Загальна характеристика непрямих податкових платежів		2	4	10	
Заг.:		26	36	120	
6. Система оцінювання навчальної дисципліни					
Загальна система	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського				

оцінювання курсу	національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання письмової контрольної роботи – на останньому практичному занятті) (абз.1 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять практичні заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). На письмову контрольну роботу виносяться питання з усіх тем навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 20 (пп. 2.4.2.2 МРПОУ).
Семінарські заняття	Завдання для практичних занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminarskykh-materialy-denna/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за практичні заняття – 25 (пп. 2.4.2.1 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого практичного заняття є підставою для недопуску (пп. 3.2.2 МРПОУ). Здобувач не допускається підсумкового контролю, якщо впродовж семестру він набрав за всі види робіт менше 25 балів (пп. 3.2.3 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Екзамен. Варіанти завдань на екзамен, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.2.5.1 МРПОУ). Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за практичні заняття (максимально 25 балів), балу за письмові модульні контрольні роботи (максимально 20 балів), балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.4.2.3 МРПОУ) та балу за екзамен

(максимально 50 балів) (пп. 2.4.1-2.4.2 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.4.2.4-2.4.2.6 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимальнo 100 балів. Методи контролю знань здобувачів: усне опитування, термінологічний диктант, написання самостійних, контрольних, екзаменаційних робіт, тестування в системі дистанційного навчання тощо.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмових модульних контрольних робіт) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ).

За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kkmtap.pnu.edu.ua/perelik-individualnykh-zavdan/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. пп. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. пп. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Петровська І.І. Правові основи публічного адміністрування зовнішньоекономічної діяльності в Україні. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України* Вип.65, 2024. С.107-119. DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.65.1.107-1.119>
2. Ihor Kovbas, Mykola Koval, Iryna Petrovska, Pavlo Krainii, Yuliia Kotsan-Olynets. Problematic aspects of regulatory consolidation of administrative legal personality of public councils *Rivista di scienze giuridiche*. Jus- online 2/2023 pp. 192-205. DOI: [10.26350/18277942_000119](https://doi.org/10.26350/18277942_000119)
3. Петровська І.І., Податковий контроль серед контрольних правовідносин. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України* . Збірник наукових статей, 2023. Вип 63. 2023. С. 52-62. DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.63.1.52-1.62>
4. Податкове право України : підручник / [О. О. Головашевич, А. М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с
5. Michael Lang. Introduction to the Law of Double Taxation Conventions 3rd edition. March 2021 268 p. https://www.ibfd.org/sites/default/files/2021-08/20_007_Introduction_Law_Double_Taxation_Conventions_3rd_edition_final_web.pdf
6. Директива Ради (ЄС) 2018/1910 від 4 грудня 2018 року внесення змін до Директиви 2006/112/ЄС щодо гармонізації та спрощення деяких правил у системі податку на додану вартість для оподаткування торгівлі між державами-членами / Council Directive (EU) 2018/1910 of 4 December 2018 amending Directive 2006/112/EC as regards the harmonisation and simplification of certain rules in the value added tax system for the taxation of trade between Member States. Official Journal of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L1910>
7. Federal Central Tax Office. Germany. URL; https://www.bzst.de/EN/Home/home_node.html
8. Income Tax. US. Legal Information Institute (LII). URL: https://www.law.cornell.edu/wex/income_tax
9. Tax system. State taxation administration of the people's republic of China. URL: <http://www.chinatax.gov.cn/eng/c101270/c101271/c5157953/content.html>
10. Єфименко Т.І. Гармонізація національного антикризового податкового регулювання у глобальному світі. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах інформаційного суспільства: Збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 115-річчю «Київського національного економічного університету імені Вадима

Гетьмана»; 09-10 грудня 2021 року К.: КНЕУ, 2021. С.149-152

11. Даніелян, С. А. (2022). Принципи податкового права та їхнє значення у забезпеченні послідовного розвитку процедур податкового контролю. Київський часопис права, 2022(4), 179-184. URL: <https://doi.org/10.32782/klj/2021.4.26>

12. Огренич, Ю. О., Діброва, В. О. Вдосконалення оподаткування підприємств в Україні шляхом врахування міжнародного досвіду реформування податкових систем. Економічний простір, (172), 2021. С.35-42. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/172-6>

13. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

14. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 149 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=6147>

15. Людмила Присяжна. Податкові зміни, що необхідні Україні для вступу в ЄС. URL: https://biz.ligazakon.net/news/212565_podatkov-zmni-shcho-neobkhdn-ukran-dlya-vstupu-v-s

16. Towards simple, fair and efficient taxation in the European Union. URL: https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2016-09/taxation_internal_market_en.pdf

17. Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах. Дата набрання чинності для України: 01.07.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_325#Text.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках:

1. Петровська І.І. Правове регулювання податкових відносин в рамках ЄС: методичні вказівки для практичних занять студентів денної форми навчання. Івано-Франківськ. Навчально-науковий юридичний інститут

2. Петровська І.І. Правове регулювання податкових відносин в рамках ЄС: методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної форми навчання. Івано-Франківськ. Навчально-науковий юридичний інститут

Викладач

Ірина ПЕТРОВСЬКА